

**ÇERKEZKÖY TİCARET VE SANAYİ ODASI
EKONOMİK, TİCARİ, BEŞERİ, SOSYAL VE
FİNANSAL BİLGİLER**

HAZİRAN-1

13 TEMMUZ 2017

AYŞENUR TAŞ
PROJE GELİŞTİRME YÖNETİCİSİ

AYÇA IRMAK KARAGÖZ CEN
PROJE UZMANI

I. İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2017	4
1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, HAZİRAN 2017	5
1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, HAZİRAN 2017	5
1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2017	5
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, HAZİRAN 2017	6
2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ	7
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017	7
2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, HAZİRAN 2017..	7
2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017	8
2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017	9
2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, HAZİRAN 2017	10
3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET	13
3.1 İTHALAT- İHRACAT, MAYIS 2017	13
3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)	16
3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)	17
3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)..	18
3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)	19
4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM	20
4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, I. ÇEYREK OCAK-MART 2017	20
4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]	20
5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; KARAYOLU TRAFİK KAZA İSTATİSTİKLERİ 2016.....	21
6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI.....	23

II.GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi.....	4
Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi.....	6
Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi.....	7
Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi	9
Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu	11
Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu.....	12
Grafik 7: İhracat.....	14
Grafik 8: İthalat.....	14
Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı.....	15

III.TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	5
Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks.....	5
Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	6
Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	7
Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	9
Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları.....	10
Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı.....	16
Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı.....	17
Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı.....	18
Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı.....	19
Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları.....	20
Tablo 12: Trafik Kaza İstatistikleri.....	22
Tablo 13: Bölgemizde Trafik Kaza İstatistikleri.....	22

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2017

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %0,27 düştü

TÜFE'de (2003=100) 2017 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %0,27 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,89, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,90 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,36 artış gerçekleşti.

Aylık en yüksek artış %1,05 ile eğitim grubunda oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2017 yılı Haziran ayında endekste yer alan gruplardan lokanta ve otellerde %1,03, çeşitli mal ve hizmetlerde %0,52, ev eşyasında %0,48 ve konutta %0,31 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup %1,25 ile giyim ve ayakkabı oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2017 yılı Haziran ayında endekste yer alan gruplardan gıda ve alkolsüz içeceklerde %1,06, ulaşımda %0,84, haberleşmede %0,39 ve eğlence ve kültürde %0,14 düşüş gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış %21,70 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti

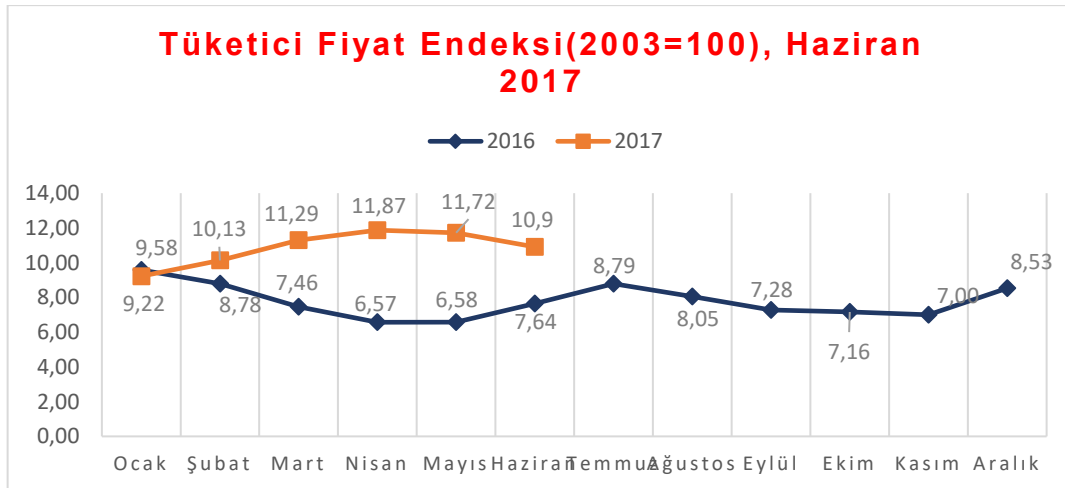
TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre gıda ve alkolsüz içecekler %14,34, ulaşımda %14,07, sağlık %12,66 ve çeşitli mal ve hizmetler %11,84 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

Aylık en yüksek artış %0,49 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)'de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %7,28 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %13,42 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %10,74 ile TR62 (Adana, Mersin) bölgesinde gerçekleşti.

Haziran 2017'de endekste kapsanan 414 maddeden; 67 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 213 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 134 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, HAZİRAN 2017

Tablo 1:Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Haziran 2017	Haziran 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,27	0,47
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,89	3,63
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,90	7,64
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	9,36	7,74

Kaynak: TÜİK

1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, HAZİRAN 2017

Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks

Ana Harcama Grupları	TR21 Tekirdağ Alt Bölgesi
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	-1,36
Alkollü İçecekler ve Tütün	-0,03
Giyim ve Ayakkabı	-0,64
Konut, Su Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,27
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	0,56
Sağlık	0,14
Ulaştırma	-0,5
Haberleşme	-0,62
Eğlence ve Kültür	-0,65
Eğitim	0,4
Lokanta ve Oteller	1,17
Çeşitli Mal ve Hizmetler	0,35

Kaynak: TÜİK,TEPAV

AÇIKLAMALAR: TÜFE (Açılımı: tüketici fiyatları endeksi) tipik bir tüketicinin satın aldığı belirli bir ürün ve hizmet grubunun fiyatlarındaki ortalama değişimleri gösteren bir ölçüttür. Yıllık enflasyon değerindeki değişimi ölçmek için kullanılır.

TÜFE, İstatistik bilimindeki indeks sayılar ile hesaplanır. Belli bir yıl seçilir ve bu yıl temel yıl kabul edilir. Endeks değeri 100'dür. Bundan sonraki yıllar, yani cari yıllar enflasyon değerlerine göre değişkenlik gösterir ve temel alınan endekste oynamalar olur.

TÜFE'nin yorumlanırken karşılaştırılan dönemler arasındaki toplam ya da fark, belirli bir gelire sahip olan bireyin satın alma gücünün azalıp azalmadığını gösterecektir.

1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2017

Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık %0,07 arttı

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2017 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %0,07, bir önceki

yılın Aralık ayına göre %7,82, bir önceki yılın aynı ayına göre %14,87 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,98 artış gösterdi.

Aylık en fazla artış elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirmede gerçekleşti

Bir önceki aya göre en fazla artış; %0,90 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, %0,82 ile tekstil ürünleri, %0,71 ile motorlu kara taşıtları, römork ve yarı römork sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık ham petrol ve doğal gaz %13,44, kok ve rafine petrol ürünleri %4,12 ve bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler %0,69 ile bir ay önceye göre endekslerin en fazla düştüğü alt sektörler oldu.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış dayanıksız tüketim mallarında gerçekleşti

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2017 yılı Haziran ayında aylık en fazla artış dayanıksız tüketim mallarında ve yıllık en fazla artış ara mallarında gerçekleşti.

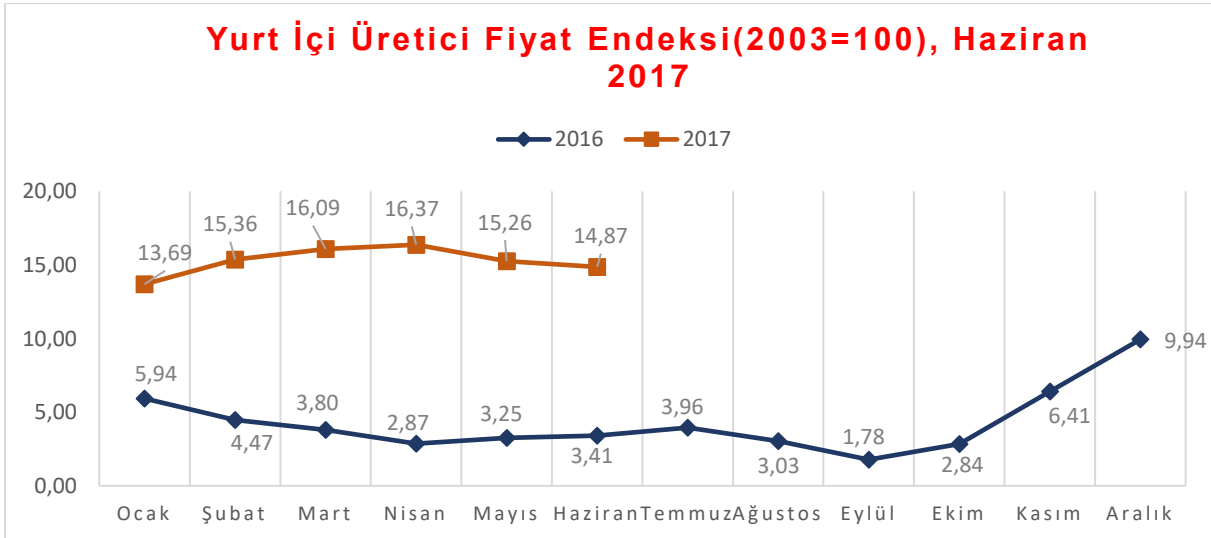
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, HAZİRAN 2017

Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Haziran 2017	Haziran 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,07	0,41
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	7,82	3,19
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	14,87	3,41
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	9,98	4,91

Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: (ÜFE), Belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurtiçine satışa konu olan ürünlerin, üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişikliklerini ölçen fiyat endeksidir. TÜFE ile ÜFE arasındaki temel fark, fiyat derlenen birimlerde ortaya çıkmaktadır.

- TÜFE'de fiyatlar, üreticilerin yanı sıra toptan satış noktalarından da (sebze, meyve ve balık hâllerinden) derlenmektedir. Toptan eşya fiyatlarına Katma Değer Vergisi (KDV) gibi vergiler dahil edilmektedir.
- ÜFE'de, fiyatların özellikle üreticilerden derlenmesi esastır ve ürün fiyatları vergiler hariç, yurtiçi peşin satış fiyatlarıdır.

2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ

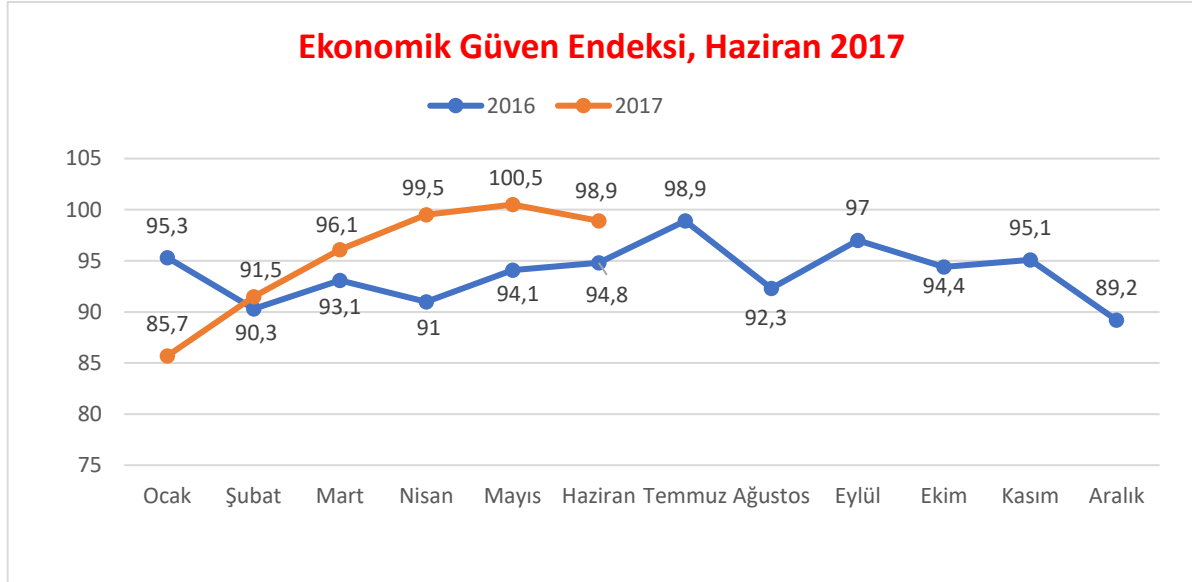
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017

Ekonomik güven endeksi 98,9 oldu

Ekonomik güven endeksi Haziran ayında bir önceki aya göre %1,6 oranında azalarak 100,5 değerinden 98,9 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, hizmet sektörü ve perakende ticaret sektörü endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Haziran ayında tüketici güven endeksi 70 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 98,8 değerine, perakende ticaret sektörü güven endeksi 100,7 değerine geriledi. Reel kesim güven endeksi 108,8 değerine ve inşaat sektörü güven endeksi 86,7 değerine yükseldi.

Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, HAZİRAN 2017

Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

Endeks Adı	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Mayıs 2017	Haziran 2017	Mayıs 2017	Haziran 2017
Ekonomik Güven Endeksi	100,5	98,9	1,1	-1,6
Tüketici Güven Endeksi	72,8	70,0	2,1	-3,8
Reel kesim güven endeksi	104,8	108,8	-1,4	3,8
Hizmet sektörü güven endeksi	102,0	98,8	2,1	-3,1
Perakende ticaret güven endeksi	102,8	100,7	1,1	-2,1
İnşaat sektörü güven endeksi	86,3	86,7	0,8	0,4

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden

arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır. Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici (4), reel kesim (8), hizmet (3), perakende ticaret (3) ve inşaat (2) sektörlerine ait 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017

Tüketici güven endeksi 70 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Haziran ayında bir önceki aya göre %3,8 oranında azaldı; Mayıs ayında 72,8 olan endeks değeri Haziran ayında 70 oldu.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi 90 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,2 oranında azalarak Haziran ayında 90 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 97,3 oldu

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi Mayıs ayında 100,6 iken, Haziran ayında %3,3 oranında azalarak 97,3 değerine düştü. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin sayısının bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

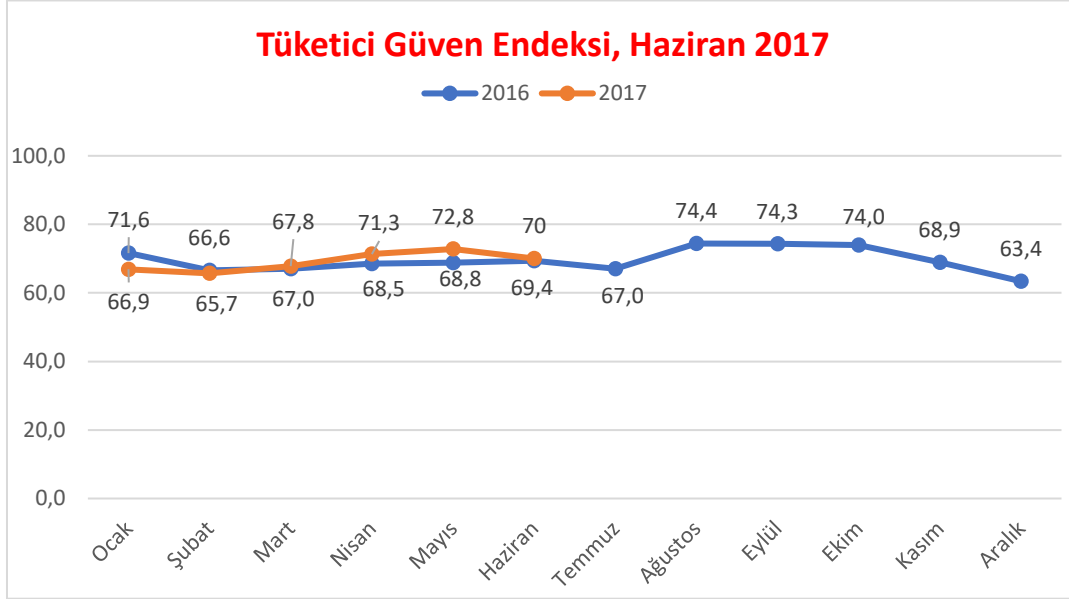
İşsiz sayısı beklentisi endeksi 70,7 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %6,1 oranında azalarak Haziran ayında 70,7 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Tasarruf etme ihtimali endeksi 22,1 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi %5,5 oranında azaldı. Mayıs ayında 23,3 olan endeks, Haziran ayında 22,1 değerine düştü. Bu düşüş, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.2.1. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, HAZİRAN 2017

Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Mayıs 2017	Haziran 2017	Mayıs 2017	Haziran 2017
Tüketici Güven Endeksi	72,8	70,0	2,1	-3,8
Hanenin maddi durum beklentisi	92,0	90,0	1,4	-2,2
Genel ekonomik durum beklentisi	100,6	97,3	4,5	-3,3
İşsiz sayısı beklentisi*	75,3	70,7	3,0	-6,1
Tasarruf etme ihtimali	23,3	22,1	-6,9	-5,5

Kaynak: TÜİK

*İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir. Sorgulamalar gelecek 12 aylık dönem için yapılmıştır.

AÇIKLAMALAR: Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin kişisel mali durumlarına ve genel ekonomiye ilişkin mevcut dönem değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri ölçülmekte ve yakın gelecekte yapılması planlanan harcamalarına ve tasarruflarına ilişkin eğilimleri saptanmaktadır.

2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, HAZİRAN 2017

2016 yılının ilk yarısını -6,9 puan ile sonlandıran perakende güveni, 2017 yılının ilk yarısında -16,8 puan seviyesine geriledi. Bir önceki aya göre sınırlı bir artış (1,0 puan) sergileyen endeks, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,9 puanlık bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüşte geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan "Diğer" sektör gurubu Haziran ayında perakende güveninde artış gösteren tek sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

Haziran ayında -14,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,9 puan azalırken, geçen aya göre ise 1,0 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre iyileşmenin sınırlı kalmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin iyileşmesine rağmen işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesi etkili oldu.

2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, HAZİRAN 2017

Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-10,7	-2,4	-3,1	-7,2	-5,0	-5,3	-10,2	-13,1	-11,5	-3,3	3,7	2,8
2016	1,7	-5,6	-10,6	-4,7	-10,5	-11,5	-12,7	-8,9	-11,6	-16,9	-17,3	-15,7
2017	-15,8	-21,7	-15,1	-18,6	-15,4	-15,4						

Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya göre arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2017'de -1,1 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,6 puan artarken; bir önceki yılın aynı ayına göre 4,6 puan azaldı.

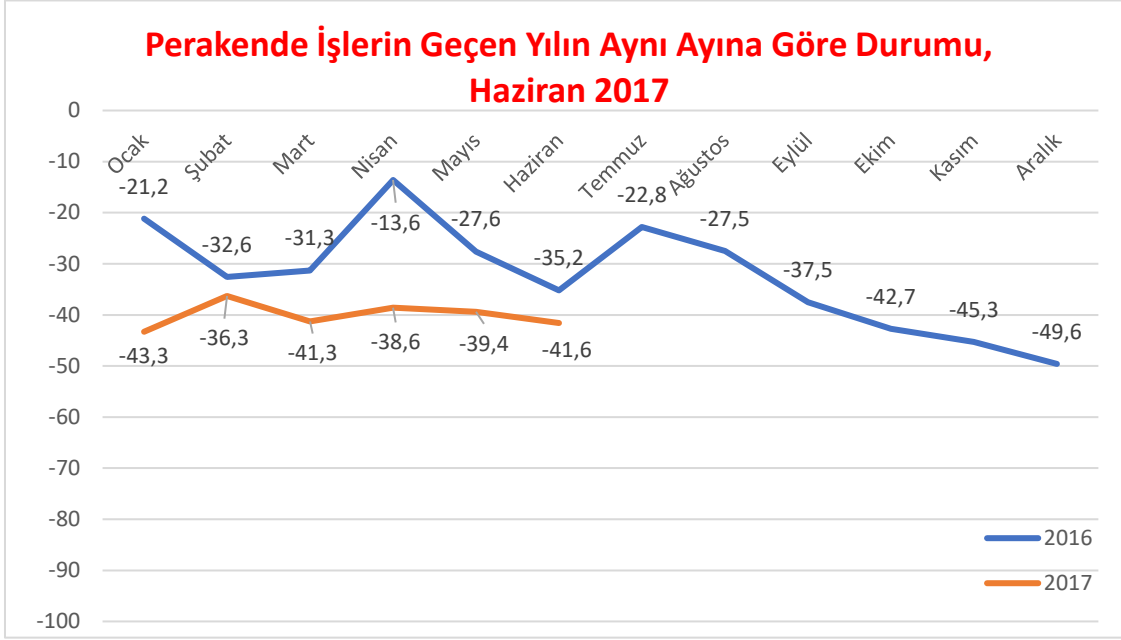
Haziran 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 30,4'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 32,3'ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 37,3 oldu.

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Haziran 2017'de -41,6 puan değerini alarak, Mayıs 2017'ye göre 2,2 puan, Haziran 2016'ya göre 6,4 puan azaldı.

Haziran 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,9'u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 59,5 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 22,6 oldu.

Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

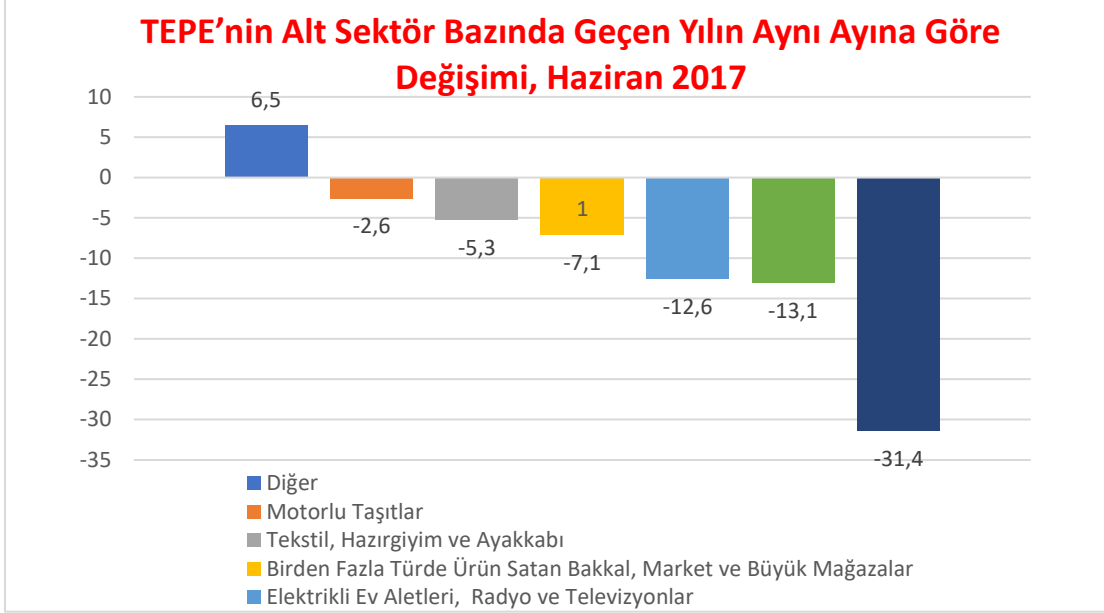
Kaynak: TEPAV

Perakende güveni en fazla azalan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Haziran 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre artış yalnızca akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” sektör grubunda gerçekleşti. Bu grupta güvenin artışında özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki iyileşme etkili oldu.

“Motorlu taşıtlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.’den oluşan “Diğer” sektör grubu ortalamasının üzerinde ve pozitif değer alırken, sektörler ortalamasının altında değer aldı. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü Mayıs ayında da olduğu gibi perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki kötüleşmenin etkili olduğu görüldü.

Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakendede işlerin gelişimi kötüleşiyor

TEPE anketinde Haziran 2017'de, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi" ve "işlerin geçen yıla göre durumu" göstergeleri hem Haziran 2016'ya hem de Mayıs 2017'ye göre azaldı. "Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentisi" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri Haziran 2016'ya göre azalırken, Mayıs 2017'ye göre arttı. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergesi ise ters seyir izledi.

3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET

3.1 İTHALAT- İHRACAT, MAYIS 2017

İhracat %12,5, ithalat %21,7 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2017 yılı Mayıs ayında, 2016 yılının aynı ayına göre %12,5 artarak 13 milyar 616 milyon dolar, ithalat %21,7 artarak 20 milyar 923 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı %43,3 arttı

Mayıs ayında dış ticaret açığı %43,3 artarak 7 milyar 307 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2016 Mayıs ayında %70,4 iken, 2017 Mayıs ayında %65,1'e düştü.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %0,2 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2017 Mayıs ayında bir önceki aya göre ihracat %0,2 azaldı, ithalat %9 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2017 yılı Mayıs ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,6, ithalat %21 arttı.

Avrupa Birliği'ne ihracat %4,4 arttı

Avrupa Birliği'nin (AB-28) ihracattaki payı 2016 Mayıs ayında %48,5 iken, 2017 Mayıs ayında %45 oldu. AB'ye yapılan ihracat, 2016 yılının aynı ayına göre %4,4 artarak 6 milyar 126 milyon dolar olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2017 Mayıs ayında 1 milyar 237 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 38 milyon dolar ile Birleşik Arap Emirlikleri, 858 milyon dolar ile ABD ve 831 milyon dolar ile Irak takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

Çin'den yapılan ithalat, 2017 yılı Mayıs ayında 1 milyar 930 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 816 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 455 milyon dolar ile Rusya ve 1 milyar 165 milyon dolar ile ABD izledi.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %5,9 oldu

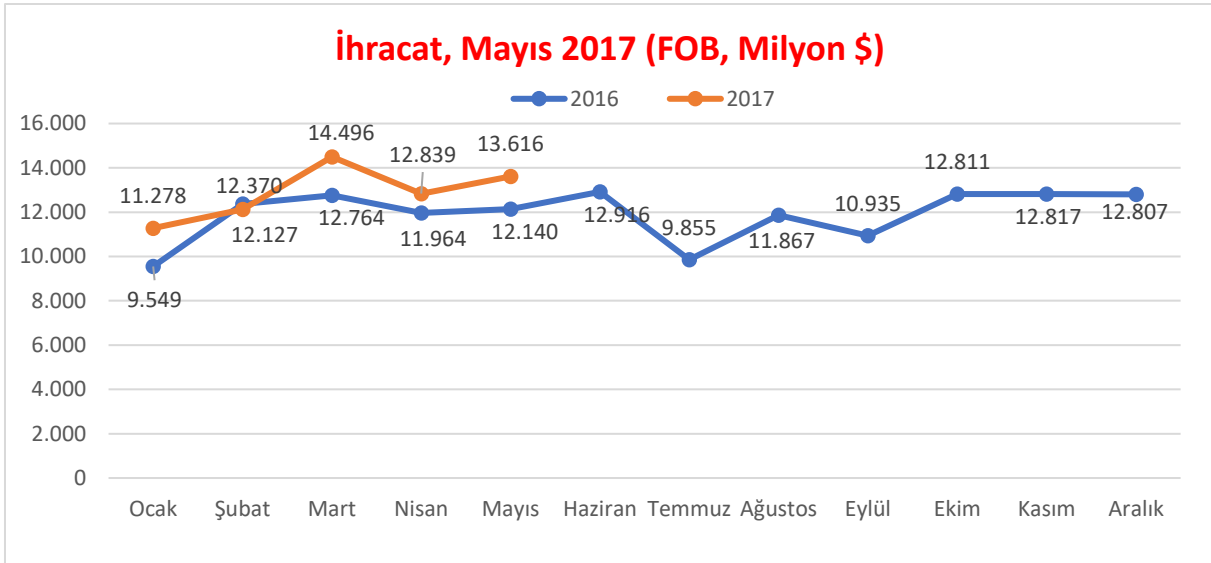
Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi

ürünlerini kapsamaktadır. Mayıs ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,5'tir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %5,9, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %34,3'tür.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %13,7 oldu

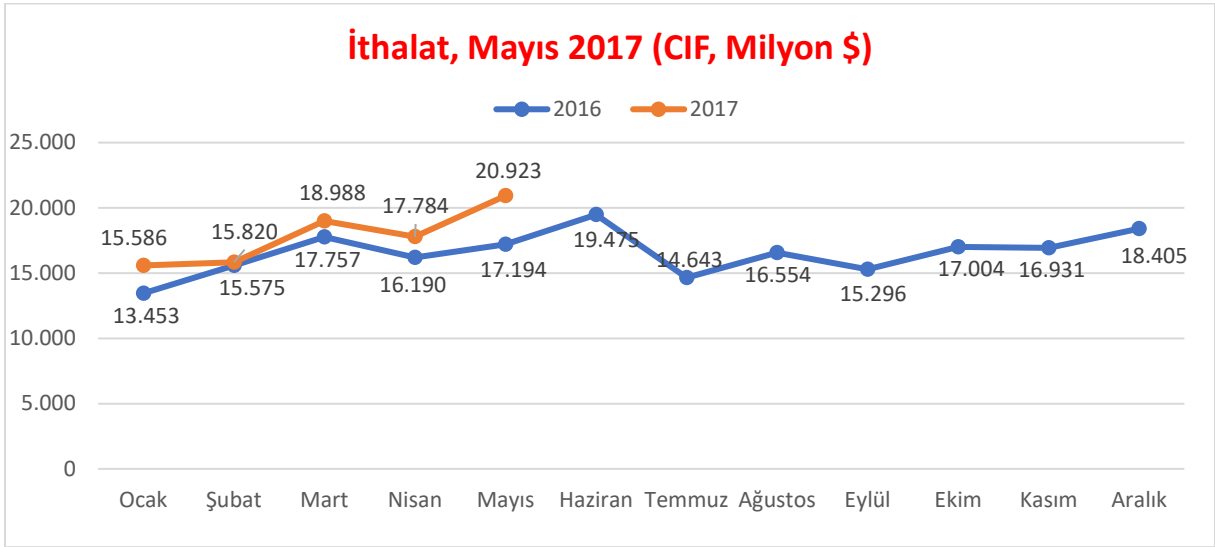
İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %81'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin 2017 Mayıs ayında imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %13,7, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %40,3'tür.

Grafik 7: İhracat

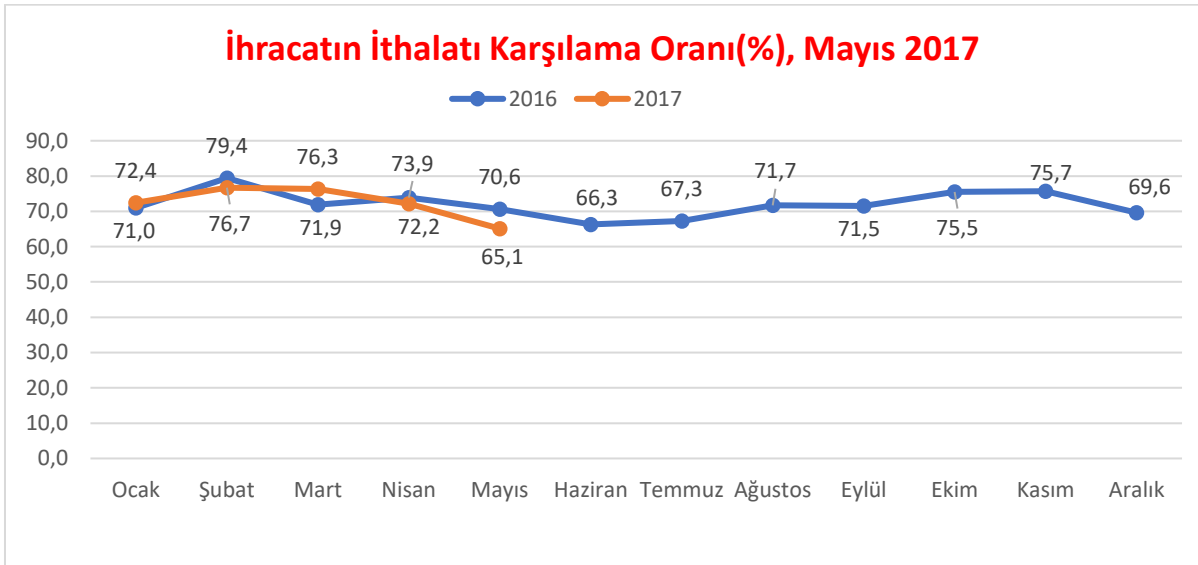
Kaynak: TÜİK

Grafik 8: İthalat

Kaynak: TÜİK

Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı

Kaynak: TÜİK

3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)

Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı

SIRA	İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	KÜMÜLATİF
	TOPLAM	10.485.178,82	11.233.094,88	13.563.419,03	11.795.812,01	12.461.493,11	12.069.513,93	71.608.511,78
1	İSTANBUL	4.281.243,26	4.701.198,97	5.751.863,22	5.081.608,39	5.249.445,47	5.159.851,52	30.225.210,84
2	BURSA	1.002.726,76	1.147.314,41	1.278.464,29	1.155.245,93	1.258.758,92	1.253.164,09	7.095.674,40
3	KOCAELİ	1.000.647,60	1.038.550,76	1.277.101,27	1.029.676,16	1.059.331,03	1.057.670,98	6.462.977,80
4	İZMİR	660.903,44	654.675,18	761.983,46	642.759,91	702.283,14	739.584,68	4.162.189,81
5	GAZİANTEP	492.609,91	517.631,75	600.702,88	540.410,14	566.853,25	468.892,30	3.187.100,23
6	ANKARA	447.781,54	477.745,64	600.963,47	510.446,71	539.590,89	486.047,93	3.062.576,18
7	SAKARYA	453.370,43	397.098,01	491.694,28	403.562,88	478.159,26	455.047,74	2.678.932,61
8	MANISA	192.323,88	256.224,80	330.494,27	280.785,03	332.798,53	328.457,58	1.721.084,09
9	DENİZLİ	220.151,78	211.406,58	270.126,37	229.857,68	250.278,33	255.026,10	1.436.846,84
10	HATAY	157.747,27	185.075,14	272.637,25	240.376,17	213.648,06	170.181,99	1.239.665,88
11	ADANA	119.858,01	125.073,78	147.400,06	140.841,84	158.381,44	147.573,46	839.128,60
12	KAYSERİ	111.298,95	115.011,80	144.155,43	133.456,77	139.292,69	124.678,37	767.894,01
13	KONYA	114.296,47	121.203,80	136.644,94	128.482,23	136.069,51	126.966,39	763.663,34
14	MERSİN	136.009,72	118.442,67	137.791,30	111.312,99	112.460,41	120.714,90	736.731,99
15	ANTALYA	95.007,08	97.340,16	108.724,62	99.976,32	91.868,74	104.770,98	597.687,89
16	TRABZON	109.143,31	103.753,44	101.310,42	83.437,11	83.373,16	94.612,11	575.629,54
17	MARDİN	70.993,29	82.437,46	98.221,90	75.227,62	86.743,87	73.205,53	486.829,66
18	K.MARAŞ	80.557,19	79.170,66	91.943,80	77.525,07	74.318,94	70.259,36	473.775,02
19	ESKİŞEHİR	59.651,30	69.344,35	75.693,56	68.040,13	70.588,13	76.971,05	420.288,52
20	TEKİRDAĞ	56.101,27	62.162,94	73.009,84	63.887,71	67.981,17	73.810,17	396.953,10
53	KIRKLARELİ	6.798,51	7.710,87	8.716,22	7.955,49	7.597,34	5.939,09	44.717,52
65	EDİRNE	1.477,82	2.239,07	2.537,71	3.285,71	3.380,01	2.921,25	15.841,56

Kaynak: TİM

3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)

Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı

SEKTÖR	1 - 31 HAZİRAN			1 OCAK - 31 HAZİRAN		
	2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
Çelik	498,45	622,45	24,88%	2.844,97	5.435,21	91,05%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.146,08	1.077,85	-5,95%	7.723,47	6.647,64	-13,93%
Demir ve Demir Dışı Metaller	4.054,97	4.443,56	9,58%	20.496,48	26.453,84	29,07%
Deri ve Deri Mamulleri	1.363,71	1.308,22	-4,07%	7.038,34	5.784,76	-17,81%
Diğer Sanayi Ürünleri	75,73	147,74	95,10%	397,75	423,22	6,40%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	11.932,63	12.841,66	7,62%	48.440,00	53.442,64	10,33%
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00	%0,00	1,15	0,00	-100,00%
Gemi ve Yat	0,00	0,00	%0,00	0,28	296,33	105724,11%
Halı	172,16	60,30	-64,98%	1.244,28	721,61	-42,01%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	15.871,73	14.732,01	-7,18%	74.126,17	72.521,27	-2,17%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	594,89	361,11	-39,30%	3.250,44	2.615,03	-19,55%
İklimlendirme Sanayii	2.192,89	3.797,84	73,19%	11.450,76	18.647,77	62,85%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	10.738,47	10.224,36	-4,79%	58.398,51	61.593,13	5,47%
Kuru Meyve ve Mamulleri	3,52	0,00	-100,00%	30,17	1,83	-93,92%
Madencilik Ürünleri	585,92	1.395,44	138,16%	3.416,53	6.593,13	92,98%
Makine ve Aksamları	2.204,69	3.738,87	69,59%	18.976,59	25.622,45	35,02%
Meyve Sebze Mamulleri	7,07	0,07	-99,05%	110,98	29,63	-73,30%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	728,07	908,25	24,75%	4.899,27	6.666,30	36,07%
Mücevher	0,00	0,00	%0,00	0,01	0,46	4355,71%
Otomotiv Endüstrisi	6.684,16	7.200,05	7,72%	34.783,41	37.445,48	7,65%
Savunma ve Havacılık Sanayii	0,17	0,50	187,89%	0,32	2.046,55	633172,28%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,00	0,00	%0,00	38,91	0,00	-100,00%
Tekstil ve Hammaddeleri	9.720,09	10.949,89	12,65%	53.967,10	63.964,76	18,53%
Yaş Meyve ve Sebze	0,00	0,00	%0,00	3,14	0,07	-97,89%
Zeytin ve Zeytinyağı	0,52	0,00	-100,00%	0,52	0,00	-100,00%
TOPLAM	68.575,90	73.810,17	7,63%	351.639,56	396.953,10	12,89%
TÜRKİYE TOPLAM	11.852.653,85	12.069.513,93	1,83%	65.373.893,04	71.608.511,78	9,54%

Kaynak: TİM

3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)

Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı

SIRA	SEKTÖR	1 – 31 HAZİRAN			1 OCAK - 31 HAZİRAN		
		2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
	TOPLAM	11.852.653,85	12.069.513,93	1,83%	65.373.893,04	71.608.511,78	9,54%
1	ALMANYA	13.037,18	14.302,95	9,71%	70.155,05	75.001,95	6,91%
2	TÜRKMENİSTAN	976,55	4.276,41	337,91%	3.431,36	7.236,35	110,89%
3	FRANSA	3.666,50	3.536,14	-3,56%	18.818,55	18.491,54	-1,74%
4	BİRLEŞİK DEVLETLER	3.325,43	3.323,95	-0,04%	12.877,67	16.193,23	25,75%
5	İTALYA	3.457,21	3.298,78	-4,58%	19.908,65	16.254,18	-18,36%
6	BİRLEŞİK KRALLIK	3.577,82	3.091,41	-13,60%	18.063,18	17.655,70	-2,26%
7	ROMANYA	3.154,69	2.898,96	-8,11%	14.609,90	15.706,97	7,51%
8	İSPANYA	2.101,45	2.402,46	14,32%	10.201,26	14.517,79	42,31%
9	BULGARİSTAN	3.496,81	2.259,40	-35,39%	14.661,34	17.028,86	16,15%
10	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.443,49	2.232,95	54,69%	4.867,32	8.749,49	79,76%
11	IRAK	883,55	1.810,25	104,88%	6.456,18	6.749,74	4,55%
12	MISIR	987,68	1.738,50	76,02%	10.173,20	10.408,00	2,31%
13	DANİMARKA	1.440,15	1.542,71	7,12%	7.829,51	10.593,18	35,30%
14	POLONYA	1.219,74	1.518,40	24,49%	6.308,88	7.123,31	12,91%
15	JAPONYA	487,28	1.420,08	191,43%	2.356,47	4.443,84	88,58%
16	İSVEÇ	509,46	1.156,42	126,99%	3.110,57	4.468,79	43,66%
17	NİJERYA	205,34	1.029,27	401,26%	1.803,13	3.537,76	96,20%
18	ÖZBEKİSTAN	638,41	974,83	52,69%	2.380,52	6.033,81	153,47%
19	RUSYA FEDERASYONU	272,32	929,08	241,17%	2.724,78	4.528,24	66,19%
20	İRAN (İSLAM CUM.)	901,13	858,51	-4,73%	3.265,85	6.180,04	89,23%

Kaynak: TİM

3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, HAZİRAN 2017 (1000 \$)

Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı

SEKTÖR	SIRA	ULKE	1 OCAK-31 HAZİRAN 2016	1 OCAK-31 HAZİRAN 2017	DEĞ.
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	414.786,05	452.789,40	9,16%
	2	İTALYA	202.045,08	237.969,27	17,78%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	140.042,29	166.906,40	19,18%
	4	FRANSA	153.283,84	157.086,32	2,48%
	5	IRAK	117.264,43	116.621,77	-0,55%
		Diğer	1.992.437,64	2.126.352,71	6,72%
		Toplam	3.019.859,33	3.257.725,87	7,88%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1	BİRLEŞİK KRALLIK	607.512,92	606.488,76	-0,17%
	2	ALMANYA	543.766,30	496.384,87	-8,71%
	3	FRANSA	396.404,93	322.395,41	-18,67%
	4	İTALYA	208.871,29	224.635,48	7,55%
	5	IRAK	181.477,66	196.261,88	8,15%
		Diğer	3.007.184,07	2.912.542,04	-3,15%
		Toplam	4.945.217,16	4.758.708,44	-3,77%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	1.589.675,05	1.545.750,31	-2,76%
	2	BİRLEŞİK KRALLIK	1.045.721,27	948.614,02	-9,29%
	3	İSPANYA	878.440,52	911.780,09	3,80%
	4	HOLLANDA	395.182,03	401.581,87	1,62%
	5	FRANSA	440.368,40	393.174,72	-10,72%
		Diğer	4.361.903,40	4.004.859,74	-8,19%
		Toplam	8.711.290,66	8.205.760,76	-5,80%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	184.196,84	576.396,17	212,92%
	2	ALMANYA	420.435,15	411.131,43	-2,21%
	3	IRAK	368.910,41	395.435,70	7,19%
	4	MISIR	369.567,76	361.786,88	-2,11%
	5	BİRLEŞİK DEVLETLER	244.011,18	334.094,34	36,92%
		Diğer	5.411.773,34	5.840.279,47	7,92%
		Toplam	6.998.894,69	7.919.123,99	13,15%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	280.892,41	265.707,56	-5,41%
	2	BİRLEŞİK DEVLETLER	201.732,71	174.279,79	-13,61%
	3	İRAN (İSLAM CUM.)	119.625,03	134.592,20	12,51%
	4	CEZAYİR	137.806,76	125.875,50	-8,66%
	5	İTALYA	111.104,68	119.895,13	7,91%
		Diğer	1.857.571,66	2.023.534,46	8,93%
		Toplam	2.708.733,25	2.843.884,63	4,99%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	1.947.491,36	2.191.277,06	12,52%
	2	İTALYA	1.305.279,50	1.676.900,81	28,47%
	3	FRANSA	1.176.432,68	1.488.150,04	26,50%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	1.231.694,50	1.469.803,52	19,33%
	5	İSPANYA	655.295,59	827.624,86	26,30%
		Diğer	5.417.880,44	6.705.728,99	23,77%
		Toplam	11.734.074,07	14.359.485,29	22,37%
Tekstil ve Hammaddeleri	1	İTALYA	396.052,43	401.044,09	1,26%
	2	BULGARİSTAN	263.963,32	310.229,07	17,53%
	3	ALMANYA	193.920,39	197.316,83	1,75%
	4	İRAN (İSLAM CUM.)	201.393,17	194.245,32	-3,55%
	5	BİRLEŞİK DEVLETLER	151.610,38	165.715,92	9,30%
		Diğer	2.796.269,37	2.716.193,86	-2,86%
		Toplam	4.003.209,07	3.984.745,09	-0,46%
TOPLAM			65.373.893,04	71.608.511,78	9,54%

Kaynak: TİM

4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM

4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, I. ÇEYREK OCAK-MART 2017

Saatlik işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı I. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,1, inşaat sektöründe %4,4 ve hizmet sektöründe %3,7 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %19,7 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,4 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksi 2017 yılı I. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,4 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,6, inşaat sektöründe %4,7 ve hizmet sektöründe %3,3 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksinde en yüksek artış %18,2 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı I. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %0,9, inşaat sektöründe %3 ve hizmet sektöründe %5,4 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %28,1 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]

Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları

Sektör	Saatlik işgücü maliyeti endeksi		Saatlik kazanç endeksi		Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi,	
	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)
Toplam	225,0	3,5	222,7	3,4	263,3	3,5
Sanayi	225,9	3,1	225,6	3,6	227,0	0,9
İnşaat	280,1	4,4	227,0	4,7	294,3	3,0
Hizmet	220,4	3,7	217,0	3,3	237,7	5,4

Kaynak: TÜİK

5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; KARAYOLU TRAFİK KAZA İSTATİSTİKLERİ 2016

Türkiye’de 185 bin 128 adet ölümlü yaralanmalı trafik kazası meydana geldi

Ülkemiz karayolu ağında 2016 yılında toplam 1 milyon 182 bin 491 adet trafik kazası meydana geldi. Bu kazaların 997 bin 363 adedi maddi hasarlı, 185 bin 128 adedi ise ölümlü yaralanmalı trafik kazasıdır. Yıl içerisinde meydana gelen ölümlü yaralanmalı trafik kazalarının %75’i yerleşim yeri içinde, %25’i ise yerleşim yeri dışında meydana geldi.

Trafik kazaları sonucunda 7 bin 300 kişi öldü, 303 bin 812 kişi yaralandı

Türkiye’de 2016 yılında meydana gelen 185 bin 128 adet ölümlü yaralanmalı trafik kazası sonucunda 3 bin 493 kişi kaza yerinde, 3 bin 807 kişi ise yaralanıp sağlık kuruluşlarına sevk edildikten sonra kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde hayatını kaybetti. Ölümlerin %48,3’ü, yaralanmaların %67,3’ü yerleşim yeri içinde gerçekleşirken, ölümlerin %51,7’si, yaralanmaların ise %32,7’si yerleşim yeri dışında oldu.

Trafik kazalarında ölenlerin %43,5’ini sürücüler oluşturdu

Ülkemiz karayolu ağında 2016 yılında gerçekleşen trafik kazalarında ölen kişilerin %43,5’i sürücü, %33,1’i yolcu, %23,4’ü ise yayadır. Trafik kazalarında ölenler ve yaralananlar cinsiyetlerine göre incelendiğinde ise ölenlerin %77,9’unun erkek, %22,1’inin kadın, yaralananların ise %69,3’ünün erkek, %30,7’sinin kadın olduğu görüldü.

Kazaya neden olan kusurlar içinde sürücü kusurları %89,6 ile ilk sıradadır

Türkiye’de 2016 yılında ölümlü yaralanmalı trafik kazasına neden olan toplam 213 bin 149 kusura bakıldığında kusurların %89,6’sının sürücü, %8,7’sinin yaya, %0,8’inin yol, %0,5’inin taşıt ve %0,4’ünün yolcu kaynaklı olduğu görüldü.

Ölümlü yaralanmalı trafik kazasına 295 bin 727 adet taşıt karıştı

Ülkemiz karayolu ağında 2016 yılında ölümlü yaralanmalı trafik kazasına karışan toplam 295 bin 727 taşıtın %52,1’i otomobil, %15,7’si motosiklet, %15,7’si kamyonet, %3,1’i minibüs, %2,9’u kamyon, %2,4’ü çekici, %2,3’ü otobüs, %1,1’i traktör ve %4,7’si diğer taşıtlardan oluştu.

Ölümlü yaralanmalı kazalar en fazla Temmuz en az Ocak ayında oldu

Türkiye’de 2016 yılında meydana gelen 185 bin 128 ölümlü yaralanmalı kazanın aylara göre dağılımına bakıldığında Temmuz ayı %10,7 pay ile en fazla kazanın meydana geldiği ay olurken Ocak ayı %5,9 pay ile en az kazanın meydana geldiği ay oldu. Haftanın günlerine göre bakıldığında ise ölümlü yaralanmalı kazaların %15,1 pay ile en fazla Cuma günü ve %13,6 pay ile en az Perşembe günü gerçekleştiği görüldü.

Ölümlü yaralanmalı kazaların %67,6'sı gündüz meydana geldi

Ülkemiz karayolu ağında meydana gelen 185 bin 128 ölümlü yaralanmalı kazanın %67,6'sı gündüz, %29,9'u gece ve %2,5'i alacakaranlıkta oldu.

Tablo 12: Trafik Kaza İstatistikleri 2007-2016

Yıl	Toplam Kaza Sayısı	Ölümlü, Yaralanmalı Kaza Sayısı	Maddi Hasarlı Kaza Sayısı	Ölü Sayısı			Yaralı Sayısı
				Toplam	Kaza Yerinde	Kaza Sonrası	
2007	825.561	106.994	718.567	5.007	5.007	-	189.057
2008	950.120	104.212	845.908	4.236	4.236	-	184.468
2009	1.053.346	111.121	942.225	4.324	4.324	-	201.380
2010	1.106.201	116.804	989.397	4.045	4.045	-	211.496
2011	1.228.928	131.845	1.097.083	3.835	3.835	-	238.074
2012	1.296.634	153.552	1.143.082	3.750	3.750	-	268.079
2013	1.207.354	161.306	1.046.048	3.685	3.685	-	274.829
2014	1.199.010	168.512	1.030.498	3.524	3.524	-	285.059
2015	1.313.359	183.011	1.130.348	7.530	3.831	3.699	304.421
2016	1.182.491	185.128	997.363	7.300	3.493	3.807	303.812

Tablo 13: Bölgemize Trafik Kaza İstatistikleri 2016

İl	Toplam Kaza Sayısı	Ölümlü, Yaralanmalı Kaza Sayısı	Maddi Hasarlı Kaza Sayısı	Ölü Sayısı			Yaralı Sayısı
				Toplam	Kaza Yerinde	Kaza Sonrası	
Tekirdağ	11.964	2.202	9.762	119	66	53	3.713
Edirne	4.499	911	3.588	50	25	25	1.478
Kırklareli	3.342	894	2.448	30	14	16	1.502

AÇIKLAMALAR

Karayolu trafik kaza istatistiklerine ilişkin veriler Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Jandarma Genel Komutanlığının (JGnK) idari kayıtlarından derlenmekte ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında TÜİK tarafından yıllık olarak yayımlanmaktadır. Toplam kaza sayısına tarafların kendi aralarında anlaşarak tutanak düzenledikleri maddi hasarlı kazalar da dahil edilmiştir.

Karayolu trafik kazası istatistiklerindeki ölü sayılarında 2015 yılına kadar sadece kaza yerinde tespit edilen ölümler kapsamıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sağlık Bakanlığı ve TÜİK işbirliğinde yürütülen trafik kazası istatistiklerindeki ölüm verilerinin uluslararası tanımlara uyumlu hale getirilmesi yönündeki çalışmaların tamamlanması sonucunda 2015 yılından itibaren istatistiklere trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşlarına sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle otuz gün içinde ölenlere ait istatistikler de dahil edilerek kullanıcılara sunulmaktadır.

6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI

Ekonomik, Ticari, Sosyal ve Finansal verilerden oluşan çalışmada 'TÜİK', 'TOBB', 'BDDK', 'TBB', 'TCMB', 'Ekonomi Bakanlığı', 'Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı', 'Gümrük ve Ticaret Bakanlığı', 'Kalkınma Bakanlığı', 'TİM', 'İMİB', 'TEPAV' ve diğer resmi kaynakların yayınladıkları istatistik ve veriler kullanılmıştır. Hatalı veri ve yazım hatalarında ilgili kurumların yayınladıkları orijinal veriler geçerlidir.